

Тобто ми бачимо, що ключові компетентності – уміння учитися та загальнокультурна – розвивається засобами будь-якого уроку, але, якщо на уроці переважає діяльність учнів з елементами взаємонавчання, як при груповій роботі, то розвиток відбувається швидше, оскільки відсутній бар'єр у спілкуванні «учитель-учень», і той, хто сумнівається у своїх знаннях не боїться помилитися. Паралельно учні вдосконалюють свої комунікативні та інформаційні компетентності, оскільки постійно спілкуються і використовують при виконанні завдань різноманітні джерела інформації. При цьому формування і розвиток предметної компетентності з хімії відходить на друге місце, але відбувається при будь-якому ставленні учнів до цього складного предмету.

Свідченням ефективності впровадження групової навчальної діяльності є результати навчання, виховання і розвитку учнів.

Список використаних джерел:

1. Буяло Т.Є. Лекційно-семінарська система навчання природничих наук / Т.Є. Буяло // Вересень : Науково-методичний, інформаційно-освітній журнал № 3 (33), 2005. – С. 109-112.
2. Буяло Т.Є. Уроки біології. 8 клас. / Т.Є. Буяло, Т.М. Васютіна – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008. – 416 с.
3. Даць А.В. Методика організації та проведення семінарів на уроках біології у 8 класі / А.В. Даць, Т. Є. Буяло // Пошук молодих. Випуск 15. Збірник наукових матеріалів Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції [«Технології компетентнісно-орієнтованого навчання природничо-математичних дисциплін»], (Херсон, 14-15 квітня 2016 р.) / Укладач В.Д. Шарко. – Херсон: ПП Вишемирський В.С. – 2016. – 172 с., с. 140-142.
4. Покась Л.А. Методика організації групової форми діяльності учнів основної школи на уроках географії: Автореферат дис.: 13.00.02 – теорія та методика навчання географії / Л.А. Покась; Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова (Київ): НПУ ім. М.П. Драгоманова (Київ), 2006. – 20 с.
5. Ярошенко О.Г. Групова навчальна діяльність школярів: теорія і методика / О.Г. Ярошенко. – К.: Партнер, 1997. – 208 с.
6. Ярошенко О.Г. Групова навчальна діяльність школярів: навч. посібник / О.Г. Ярошенко, С.А. Кушнірук – К.: УДПУ, 1997. – 90 с.
7. Електронний ресурс: <http://osvita.ua/school/method/2340/>

Бордунова А.Ю., Дмитренко А.П.

студентки;

Науковий керівник: Січко І.О.

кандидат педагогічних наук, доцент,

Миколаївський національний університет

імені В.О. Сухомлинського

СОЦІАЛЬНА РЕАБІЛІТАЦІЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ ВЗАЄМОДІЇ З ПРИРОДОЮ

Однією з важливих проблем соціального розвитку сучасного суспільства є повага до людського розмаїття, встановлення принципів солідарності та безпеки, що забезпечує захист та повну інтеграцію у соціумі усіх верств населення, в тому числі й осіб з обмеженими можливостями здоров'я.

Аналіз даних медичної статистики наразі свідчить про загрозливий стан здоров'я дітей. Так, внаслідок соціально-політичних, демографічних змін і глобальної екологічної кризи в Україні зростає кількість дітей, які страждають психічними і фізичними хворобами. Тому особливого значення екологічна освіта набуває для дітей з особливими потребами [2, с. 256].

Сьогодні традиційні методи навчання орієнтують, переважно, на засвоєння природоохоронної інформації, ігноруючи активні способи адаптації й інтеграції до гармонізації відносин з оточуючим природним середовищем. Таким чином, реалізація завдань екологічної освіти вимагає перегляду не тільки змісту спеціальної освіти, а й методів навчання і виховання дітей з особливими потребами [2, с. 257].

Нині науковці недостатньо приділяють увагу позитивному впливові природи на розвиток особистості з обмеженими можливостями і ролі в цьому процесі екологічної освіти.

На значні можливості використання природи у корекційних цілях вказували відомі вчені-дефектологи В. Бондаренко, О. Граборов, О. Крюкова, І. Єременко, І. Малишевська, В. Синьов, Т. Сак та ін. Наукові дослідження цих авторів свідчать про необхідність спеціально спрямованого педагогічного керівництва формуванням та розвитком екологічно вихованої особистості з обмеженими можливостями.

Охарактеризувати сутність соціальної реабілітації молодших школярів у взаємодії з природою; з'ясувати методи природотерапії, які сприяють підвищенню ефективності процесу навчання та виховання дітей з особливими потребами та корекції їх психофізичного розвитку.

Соціальна реабілітація – це процес включення дитини з недоліками в розвитку і відхиленнями в поведінці в соціальне середовище, в нормальну суспільно-корисну діяльність і адекватні взаємовідносини з ровесниками. Вона проходить через медичну (лікування дефектів), психологічну (відновлення психічних процесів) і педагогічну реабілітацію (відновлення втрачених навчальних умінь, пізнавальних навичок, формування індивідуальних рис особистості) [5, с. 57].

Взаємодія з природою володіє великим потенціалом для соціальної реабілітації особистості. Вчені виділяють медично-психологічний і психолого-педагогічний підходи до вирішення цієї проблеми.

Медично-психологічний підхід включає психолого-фізіологічну і психолого-терапевтичну функції соціальної реабілітації школярів у взаємодії з живими об'єктами.

Десятиліттями широкого розповсюдження у світі отримали такі напрямки медицини, як пет-терапія, анімо-терапія, зоотерапія – лікування людей за допомогою тварин [3, с. 58]. На думку вчених, значне цілюще значення надає зоотерапія для людей з хронічними захворюваннями. З її допомогою можна компенсувати навіть затримку психічного розвитку дитини.

При певних захворюваннях тварини можуть виступати як «со-лікарі», тобто допомагати фахівцям встановити контакт із тими пацієнтами, які в силу ряду своїх психофізичних особливостей відмовляються від спілкування з лікарем, психологом чи медичною сестрою. По-перше, вони дають хворому відчуття «не бути на самоті»; по-друге, обумовлюють його зайнятість, корисність, він може когось погладити, приголубити [5, с. 58].

Те, що домашні коти дуже добре впливають на здоров'я своїх хазяїв, відомо давно. Всього лише короткочасне спілкування з кішкою допомагає нормалізувати тиск і пульс.

Акваріум можна зрівняти з екологічно чистим телевізором: дивитися дуже цікаво і жодних шкідливих впливів, випромінювання та втоми очей [5, с. 57]. Науково доведено, що спокійне споглядання життя жителів домашнього акваріума знімає нервові напруження і стрес.

Підвищенню ефективності процесу навчання та виховання дітей з особливими потребами та корекції їх психофізичного розвитку сприяють методи природотерапії.

Перша група – методи, до яких відносять методи виховання суб'єктного ставлення до природних об'єктів [3, с. 135].

Методи цієї групи дозволяють кардинально змінити характер об'єкт-суб'єктних взаємодій у системі «природні об'єкти – особистість», що, як наслідок, призводить до розвитку «суб'єктної» установки до природного оточення, вибору стратегії реалізації природотерапевтичної діяльності.

Метод екологічної ідентифікації полягає у педагогічній актуалізації постановки дитини на місце того чи іншого природного об'єкта, перенесення себе в оточення, ситуацію, в якій знаходиться цей об'єкт

Метод екологічної емпатії (від грецьк. *empathia* – співпереживання) полягає у педагогічній актуалізації співпереживання особистістю стану природного об'єкта, а також співчуття йому.

Метод екологічної рефлексії (від лат. *reflexio* – звернення назад) полягає у педагогічній актуалізації аналізу особистістю своїх дій і вчинків, спрямованих на світ природи, з погляду їх екологічної доцільності [3, с. 154].

Друга група – методи, що спрямовані на формування системи екологічних уявлень.

Методи цієї групи формують ставлення особистості до природи передусім когнітивним каналом як за допомогою наукової інформації, так і завдяки мистецтву, а також аналізу лінгвістичного матеріалу тощо.

Метод екологічних асоціацій (від лат. *associare* – з'єднувати) полягає у педагогічній актуалізації асоціативних зв'язків між різними психічними образами у контексті поставленої перед суб'єктом навчання проблеми.

Метод екологічної лабілізації (від лат. *labilis* – нестійкий) полягає у цілеспрямованому впливові на певні взаємозв'язки в установках особистості, у результаті чого виникає психологічний дискомфорт, обумовлений переживаннями цією особистістю неефективності звичних їй форм екологічної поведінки і діяльності [1, с. 167].

Метод екологічно-емоційного впливу спрямований на розвиток етичних відносин і почуттів, формування в особистості екологічно прийнятних стереотипів поведінки й діяльності в оточуючому природному середовищі.

Третя група – методи, які навчають конкретним практичним стратегіям і технологіям екологічної діяльності.

Методи цієї групи сприяють формуванню суб'єкт-етичного ставлення до природних об'єктів у процесі здійснення діяльності, спрямованої на світ природи.

Метод екологічної експектації (від лат. exspectatio – очікування, інтерес) передбачає педагогічну актуалізацію емоційно насичених очікувань майбутніх контактів особистості з природою.

Метод ритуалізації екологічної діяльності. Ритуал (від лат. ritualis – обрядовий) – це, по суті, дія, що здійснюється внаслідок своєї символічної важливості та спроможності викликати емоції у присутніх [6, с. 367].

Метод екологічної турботи передбачає педагогічну актуалізацію екологічної активності особистості. Він стимулює прояв співчуття, співучасті, підтримки, піклування.

У ході розглянутої проблеми було з'ясовано, що взаємодія з природою володіє великим потенціалом для соціальної реабілітації молодших школярів. Вчені виділяють медично-психологічний і психолого-педагогічний підходи до вирішення цієї проблеми.

Сутність використання природотерапії у навчальному процесі дітей з особливими потребами полягає у формуванні в учнів нової наукової картини світу й адекватної природовідповідної системи діяльності шляхом оздоровлення їхнього психофізичного здоров'я.

Запропоновані технології передбачають формування системи ціннісного ставлення до природи, знань, умінь і навичок, що забезпечують можливість вчителям використовувати засоби природотерапії у навчанні дітей з особливими психофізичними потребами.

Список використаних джерел:

1. Гонеев А. Д. Основы коррекционной педагогики: учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / А. Д. Гонеев, Н. И. Лифинцева, Н. В. Ялпаева – М.: Академия, 2002. – 272 с.
2. Збірник основних керівних матеріалів про спеціальні школи-інтернати для дітей з дефектами розумового і фізичного розвитку. – К., 1994. – 230 с.
3. Малишевська І. А. Природотерапія у роботі з учнями з особливими потребами: навчально-методичний посібник для вчителів і студентів / І. А. Малишевська. – Умань: Алмі, 2009. – 162 с.
4. Шаронова, Е. Г. Социальная реабилитация школьников при взаимодействии с природой / Е. Г. Шаронова // Педагогика : Научно-теоретический журнал. – 2005. – № 6. – С. 55-59.
5. Ясвин В. А. Психология отоншения к природе / В. А. Ясвин. – М.: Смысл, 2000. – 456 с.

Бреднєва О.С

викладач,

*Ізмаїльський технікум механізації і електрифікації
сільського господарства*

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ТЕХНОЛОГІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ФІЗИКИ

Процеси інформатизації сучасного суспільства і тісно пов'язані з ними процеси інформатизації всіх форм освітньої діяльності характеризуються процесами вдосконалення і масового поширення сучасних інформаційних і